

Tilsynsrapport

Fjellerup Vuggestue og Børnehave 2022

Tilsynsrapport

Fjellerup 2022

Indhold

Formål og det pædagogiske grundlag for tilsyn	3
Metoder	3
Praksisbeskrivelse	5
Vurdering af kvaliteten i Fjellerup på baggrund af datarapporten	6
Generelle oplysninger om institutionen og tilsynsbesøget.....	6
Overordnede vurdering af kvaliteten i Fjellerup.....	6
Strukturel kvalitet	7
Proceskvalitet.....	9
Resultatkvalitet	20
Udvalgte udviklingspunkter	22

Formål og det pædagogiske grundlag for tilsyn

Denne tilsynsrapport er blevet til på grundlag af Norddjurs Kommunes grundlag for tilsyn i kommunale- og private institutioner, dagplejer og pasningsordninger. Visionen i dette grundlag er "Kvalitetsudvikling gennem tilsyn", og følgende todelt formål er på den baggrund udgangspunkt for både tilsynsbesøg, udviklingsmøde og tilsynsrapporten.

- Tilsynet har en kontrolfunktion og skal sikre, at dagtilbuddene praktiseres i overensstemmelse med lovgivningen på dagtilbudsområdet, og med de mål og rammer der er fastsat af Kommunalbestyrelsen
- Samtidigt har tilsynet en udviklingsfunktion og skal bidrage til at skabe udvikling i det enkelte dagtilbud samt på tværs af alle dagtilbud i Norddjurs Kommune

Grundet overstående mål afvikles tilsynene derfor gennem følgende 5 iagttagelsepunkter:

- Dagtilbudsloven og de tilhørende bekendtgørelser
- Den styrkede pædagogiske læreplan
- Norddjurs Kommunes relevante politikker:
Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion
Politik for it og læring
- Norddjurs Kommunes relevante handleplaner:
Handleplan for sprogvurdering og sprogstimulering
Handleplan for sansemotorisk og bevægelse.
- Den lokale læreplan – udarbejdet lokalt i den enkelte institution. I sammenhæng med læreplanen udpeger institutionen selv et eller flere iagttagelsepunkter, som de finder relevant for tilsynet.

De 5 iagttagelsepunkter er fundament for formålsformulering for dagtilbud, som lyder:

§ 7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Iagttagelsepunkterne fastsætter en forpligtende ramme for mål og kvalitet i forhold til arbejdet med formålsformuleringen. Derfor skal den tilsynsførendes vurderinger af kvalitet hente sine begrundelser heri, og ligeledes skal rammen være retningsvisende for den pædagogiske udvikling.

Metoder

For at imødekomme tilsynets formål er tilsynet bygget op omkring følgende tre tilsynsformer.

Tilsyn og udvikling gennem refleksion – den tilsynsførendes praksisbeskrivelse

Formålet med denne tilsynsform er at beskrive praksisformers kompleksitet og dilemmaer, så fagprofessionelle mv. får mulighed for refleksion og drøftelse i forhold til de visioner, mål og kvalitetsstandarder, der er rammesat igennem overstående iagttagelsepunkter.

Tilsyn og udvikling gennem kvalitative og kvantitative data – data som den tilsynsførende indsamler gennem observationen, data indhentet fra databaser og gennem interviews

Formålet med denne tilsynsform er at konkretisere kvalitet og undersøge resultater i forhold til de visioner, mål og kvalitetsstandarder, som er rammesat igennem ovenstående iagttagelsespunkter. Ligeledes er formålet at følge progression.

Tilsyn og udvikling gennem dialog – samtale mellem den tilsynsførende, ledelsen og medarbejder (og evt. forældrepræsenter) om det pædagogiske arbejde på baggrund af de to overstående tilsynsformer.

Formålet med denne tilsynsform er at understøtte udviklingen og forbedring af det pædagogiske arbejde inden for rammen af ovenstående iagttagelsespunkter.

Praksisbeskrivelse

"Hej, hvad skal du her?", spørger en dreng, da jeg kommer ind i garderoben. Jeg forklarer, at jeg er på besøg for at undersøge, hvordan det er at gå i Fjellerup Børnehave. "Det er dejligt", siger han, mens han hopper i flyverdragten. En voksen henvender sig til drengen: "Er du på vej ud?". "Ja", siger han på vej ud ad døren, og den voksne kvitterer: "Ok, måske skal du lige huske en hue?".

Madordning med mening

Den voksne fortæller, at drengen egentligt har meldt sig på madholdet. Han har været med til det indledende, men nu ville han heller ud i sneen. Hun fortsætter, og fortæller at de har en madordning i Fjellerup Børnehave. Det betyder, at der laves mad hver dag. Jeg går med ud i køkkenet, og her er 1000 ting på spil - sanser stimuleres, erfaringer gøres og viden om mad og sundhed folder sig ud. En dreng fortæller mig, at de har lavet tærte, og at de nu skal kværne korn til mel, som skal bruges i dejen til boller. Hjemmevant tænder han for kværnen, kornet knuses og mel løber ned i en skål. I Fjellerup Børnehave har de ikke bare en madordning. Det står derimod tydeligt for mig, da duften fra tærten spreder sig fra køkkenet til resten af huset, at her har de en madordning med mening. Den er bærende for det pædagogiske arbejde, og hver dag skaber den mulighed for erfaringer og læring i forhold til stort set alle læreplanstemaer.

Indretning med mening

Jeg går på opdagelse i institutionens lokaler. I det store fællesrum er der skabt små rum med bogreoler og planter. Flere interesseråder er etableret på denne måde. Hyggekroge, legekøkken, byggeområde, osv. Jeg bemærker, at der er flere indgange og små garderober frem for en indgang og en stor garderobe. En voksen fortæller mig, at corona-indretningen er fastholdt med den begrundelse, at de erfarende at flere indgange og små garderober gav bedre miljøer for alle. Ligeledes har de også prioriteret, at gruppen med de ældste vuggestuebørn skal være tæt på toilettet, så det fysiske miljø kan understøtte det pædagogiske arbejde med renlighed og hygiejne. Der er altså ikke kun en madordning med mening i Fjellerup Børnehave, her er ligeledes indretning med mening.

Et følelsesmæssig læringsrum

Næsten alle børn er ude i det smukke vintervejr. Så jeg hopper i tøjet og går på legepladsen. De fleste har samlet sig omkring kælkebakken. Nogle suser ned af bakken i fuld fart. Andre kører mere forsigtigt, og et par stykker står for enden af bakken og observerer afventende hele kælkesituationen. Jeg tager plads sammen med de afventende, hvor jeg forsøger at skabe overblik. Det lykkedes mig ikke helt, for jeg bliver forstyrret af en voksen, som suser ned af bakken med et vuggestuebarn på skødet. De hviner og synes tydeligvis, at det er mægtigt sjovt. Jeg glemmer helt min mission om overblik, og en uspoleret barndomsglæde sniger sig ind på mig. Men straks forstyrres jeg igen, idet jeg kan høre, at en dreng græder. Han er styrtet på kælken, og jeg kan mærke, at jeg bliver bange. Panikken skubber den uspolerede barndomsglæde til hjørne. En voksen er hurtig henne ved drengen, men den voksne tager det helt roligt. Sætter sig ned i sneen og på den fineste måde rummer den voksne barnets følelser, og roen indfinder sig. Kort efter er han på benene igen, og jeg ånder lettet op. Samme med de andre er han i gang med at trække sin kælke op ad bakken til en ny tur. Det slår mig, at hele kælkesituationen er fuld af følelser i alle størrelser og retninger. Jeg står selv der midt i sneen og gennemlever hele livets følelsesspektrum. Og pludseligt ser jeg det - her midt på bakken, er der skabt et unikt læringsmiljø, hvor børnene erfarer, mærke og håndterer følelser sammen med kompetente voksne. Jeg er fuld af beundring, og jeg er ikke i tvivl om, at de fat i noget vigtigt. At lære at mærke og at håndtere følelser (særligt de svære) er under pres, men ikke her i Fjellerup Børnehave. Her er de ikke følelsesforskrækket, og her er der tid, omsorg og rum for alle følelser. Og det var ikke kun på kælkebakken, men også da der var stille tid, puttetid, legetid, spisetid og garderobetid mv.

Da jeg senere lukker lågen til Fjellerup Børnehave, er jeg berørt. Jeg har besøgt en institution, hvor de har noget på hjertet. Og det er godt for på den måde bliver intet ligegyldigt, men i stedet meningsfuldt, retningsgivende og værdifuldt.

Vurdering af kvaliteten i Fjellerup på baggrund af datarapporten

På baggrund af EVA's afgrænsning af begrebet kvalitet i dagtilbuddet er rapporten kategoriseret under tre former for kvalitet:

- Strukturel kvalitet (omhandler de forhold den pædagogiske praksis arbejder indenfor f.eks. de fysiske rammer)
- Proceskvalitet (omhandler pædagogiske arbejder, samarbejdsformer mv. f.eks. interaktion og kommunikation)
- Resultatkvalitet (omhandler graden af børnenes progression inden for en given periode)

Høj strukturel kvalitet og høj proceskvalitet fører til høj resultatkvalitet.

Alle relevante mål, som er rejst gennem ovenstående iagttagelsespunkter, er kategoriseret under de tre former for kvalitet. Under hvert mål følger en statusvurdering. Data, som er produceret gennem de tre tilsynsformer, er grundlaget for statusvurderingerne. Af læsevenlighed indgår der kun ganske lidt rå-data i tilsynsrapporten. Den øvrige data kan i et vist omfang indhentes ved henvendelse til den tilsynsførende.

Generelle oplysninger om institutionen og tilsynsbesøget

Dato for tilsynsbesøget: 14. december 2022
Navnet på den tilsynsførende: Ina Rathmann
Institutionens navn: Fjellerup vuggestue og børnehave
Institutionsleder: Leila Dalsgaard
Institutionsejer: Kommunal
Institutionens adresse: Niels Luels Plads, Fjellerup
Personaler tilstede på tilsynsdagen: 5 + en vikar
Antal børn tilstede på tilsynsdagen: 18

Overordnede vurdering af kvaliteten i Fjellerup

På baggrund af statusvurderingerne som er udfoldet i denne rapport under de tre afsnit strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultatkvalitet er følgende overordnede vurdering af kvaliteten blevet til:

Det vurderes, at Fjellerup Vuggestue og Børnehave lever op til formålsformuleringen. Både det fysiske miljø og personalets pædagogiske arbejde fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

På udviklingsmødet var temaet pædagogiske processer - konstruktion, styring og evaluering. Der er etableret en stærk bevidsthed om den pædagogiske praksis i Fjellerup. Særligt omkring børnenes social læring er der høj proceskvalitet i institutionen. Herudover over det et fagprofessionelt samarbejde på stuerne og på tværs i hele institutionen.

På baggrund af lukning af Ørum skole har overgangen mellem børnehave og skole ændret sig i Fjellerup. Fjellerup var tidligere en del af Ørum skoledistrikt, hvor der var rullende indskoling 3 gange årligt. Nu er der skolestart (tsfo) en gang om året, og det er derfor oplagt at gentænke institutionens rutiner. Børnene skal sjældent på samme skole. Sidste år var

det 4 forskellige skoler, og i år er det 5 forskellige skoler. Der er alt 8 børn, som skal i skole i år, og lederen og personalet i Fjellerup ønsker derfor at arbejde bevidst og lærende med overgangen med henblik på at trække gode erfaringer ud af praksis og på den baggrund etablere nye gode rutiner i overgangen mellem børnehave og skole.

Følgende mål er opstillet:

Vi vil sætte fokus på, på "gruppen" af ældste børn i børnehaven. Målet er at få etableret en overgangspraksis, hvor vi understøtter vejen hen mod skolestart og institutionsskifte bedst muligt. Gennem evaluerende praksis vil vi finde frem til nye og gode rutiner, som kan blive en del af traditionerne i huset.

Strukturel kvalitet

Personale

Antal pædagoger: 4

Antal pædagogiske assistenter: 0

Antal pædagogmedhjælper: 3 - heraf en med særlige madlavningskompetencer

Antal sygedage: gennemsnitligt sygefravær i 2022 på 10,44 dage. Heraf en enkelt langtidssygemeldt (nu afskediget, men med fuld sygemelding indtil fratrædelse sep. 2023). Bliver denne ene trukket ud af regnestykket, er sygefraværet på et gennemsnit på 2,84 på de resterende.

Normering

Antal børn i alt: 42

Antal vuggestuebørn: 16

Antal børnehavebørn: 26

Antal børnehavegrupper: 1

Antal vuggestuegrupper: 2

Minimumsnormeringer (Dette forhold undersøges først når lovkravet træder i kraft i 1. januar 2024)

Overholdelse af minimumsnormeringen:

1 pædagogisk personale til 3 vuggestuebørn

1 pædagogisk personale til 6 børnehavebørn

Inventar, møbler og materialer i institutionen

Pædagogiske mål:

Børn i dagtilbuddet skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

§7 stk. 3 i dagtilbudsloven

Vurdering:

I Fjellerup børnehave og vuggestue forbinder et stort fællesrum alle stuerne. Fællesrummet er primært tilknyttet børnehaven, men alle stuer har adgang til fællesrummet. Rummet er inddelt i mindre rum med reoler og tavler, som afskærmer områderne, hvorved særlige interesseområder er etableret. Bl.a. er der etableret legekøkken, læseområde, byggeområde, krea-område mv. For enden af fællesrummet ligger institutionens køkken. Køkkenet har en central plads både fysisk og pædagogisk, idet institutionen har en madordning, som er indlejret i det pædagogiske arbejde. På den baggrund udgår meget af institutionens aktivitet fra køkkenet. I anledningen af jul var hele institutionen pyntet, og i fællesrummet var der placeret et stort juletræ. Alle stuerne er indrettet med egen indgang og garderobe, hvilket var en ommøblering i forbindelse med corona, men erfaringerne i den periode var, at det fungerede godt i forhold til ro og overblik, så derfor er indretningen bevaret. Både børnehavestuerne og vuggestuerne er indrettet med spiseplads, læseområder og reoler med legetøj. Alle steder i institutionen er der plakater med bogstaver og tal, bestemmelsestavler, børneproducerede udstillinger, fantasifulde plakater mv. Det vurderes, at det fysiske miljø understøtter mulighed for både trivsel, leg og læring.

Tilgængelig plads (inde)

Mål:

Der skal være 3 m² frit gulv pr. barn i vuggestuen og 2m² frit gulv pr. barn i børnehaven
Bygningsreglementet

Vurdering:

Intet at bemærke

Indretning af legepladsen

Pædagogiske mål:

Børn i dagtilbuddet skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

§7 stk. 3 i dagtilbudsloven

Vurdering:

I Fjellerup er legepladsen opdelt mellem vuggestue og børnehave, men når det er muligt og giver mening i forhold til børnegrupperne og aktiviteterne, så er børnene sammen på tværs. Legepladsen er et større areal, hvor områder med mindre områder med græs og træer forbindes af stisystemer. På et af arealerne er en bakke, som på tilsynsdagen fungerede som kælkebakke. Om sommeren er der plantekasser, drivhus og andre områder, hvor der dyrkes afgrøder, som passes og anvendes i sammenhæng med madordningen. I forlængelse af legepladsen er der under et halvtag etableret et udekøkken med ovn og bålsted. Desuden er der klatrestativ, gynger, sandkasse, køretøjer mv.

Det vurderes, at der er etableret en legeplads, hvor der er gode muligheder for både leg og læring.

Hygiejne

Der forekommer ingen mål på dette område, men i forbindelse med corona, er der sat ekstra midler af til rengøring.

Vurdering:

Der vaskes hænder med guidning og hjælp af de voksne inde frokost.

Proceskvalitet

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Alsidig personlig udvikling":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

§ 3 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

I samspillet mellem børn og voksne var trygt, omsorgsfuldt og anerkendende på tilsynsdagen. I alle sammenhænge blev der observeret kommunikation og pædagogisk praksis, som bevidst var båret af respekt for barnets perspektiv og et bevidst formål om at understøtte barnets trivsel og læring. F.eks. i konfliktsituationer eller andre situationer, hvor barnet eller børnene befandt sig i svære følelser, blev alle følelser rummet og håndteret til fordel for børnenes trivsel og læring. Alle konfliktsituationer blev håndteret gennem trøst, spørgsmål og refleksion sammen med børnene.

Endvidere var kommunikationen, pædagogiske aktiviteter, hverdagssituationer og overgange båret af nysgerrighed og leg sammen med børnene. Åbne og nysgerrige spørgsmål som "Har du brug for hjælp?", "Er du ked af det..?", "Hvordan har du lavet den..?", "Skal jeg hjælpe dig med at sige det til ham..?" var gennemgående. På legepladsen var de voksne med i børnenes lege, og i garderoben blev der sunget og leget, mens flyverdragten kom på.

Det vurderes, at der i Fjellerup vuggestue og børnehave er etableret trygge miljøer, hvor der er rigtig gode muligheder for den alsidige personlige udvikling.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Social udvikling":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

§ 5 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

De voksne i Fjellerup er gode rollemodeller både gennem kommunikation og handlinger. Endvidere gribes enhver situation, hvor der opstår mulighed for social læring. Alle konfliktsituationer, som blev observeret på tilsynsdagen, blev grebet og etableret som rum for social læring. Gennem spørgsmål, refleksioner og drøftelser med børnene blev alle følelser (også de svære) anerkendt, rummet og brugt i mæglingen mellem børnene. Spørgsmål og konklusioner som: "Bliver du sur nu..?", "Det er ok, at være sur..", "Kan du ikke lide legen..?", "Skal jeg hjælpe jer..", "Er det svært..", "Jeg forstår godt, det er svært.." osv gik igen i konflikthåndteringsamtalerne. Gennem samtaler med de fagprofessionelle står det klart, at denne konflikthåndteringspraksis er bevidst og professionel konstrueret. ICDP's sammenspilstemaer var gennemgående som metode i de fagprofessionelles praksis. Det vurderes, at der i Fjellerup vuggestue og børnehave er etableret særdeles gode muligheder for social læring.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Kommunikation og sprog":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

§ 7 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Som allerede nævnt i forbindelse med vurdering af det fysiske læringsmiljø, er der i institutionen etableret flere læseområder. Bl.a. hænger der flere steder plakater som understøtter sprog og kommunikation og flere læsekroge er indrettet rundt om i institutionen. På tilsynsdagen blev der ligeledes observeret pædagogisk aktivitet, som understøttede området bl.a. højtlesning og leg med sproget både spontant i garderoben, men også mere planlagt og bevidst, da der inden frokost i vuggestuen blev sunget og leget med rim og remser. Herudover er kommunikationen mellem børn og voksen nysgerrig, og de voksne lægger op til at sproget foldes ud. Bl.a. stilles der åbne spørgsmål, og de voksne henvender sig til børnene med henblik på at etablere samtaler. Institutionen er de en del af BOG GLAD og READ. Det vurderes, at der er gode muligheder for udvikling af sprog og kommunikation.

Bemærk særligt for dette læreplanstema: § 11. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Antal sprogvurderinger: 2 (+ 1 TRAS)

Forklaring i forhold til antal: Der sprogvurderes kun hvor der skønnes at være udfordringer. Udover de to sprogvurderinger i Hjerne og Hjertet, har der været lavet TRAS på en enkelt, hvor der endvidere har været lavet en særlig sproglig indsats fra logopæd. Yderligere har der tidligere været lavet TRAS, og vedkommende indgik i den særlige sproglige indsats med logopæd og et andet barn.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Krop, sanser og bevægelse":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops og bevægelses glæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

§ 9 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Bemærk særligt for dette læreplanstema: Handleplan for sansemotorik og bevægelse I Norddjurs kommune

Vurdering:

På tilsynsdagen var både vuggestuen og børnehaven på legepladsen, hvor der blev tumlet og kæket i sneen. Aktiviteterne var legende og understøttede i høj grad den grovmotoriske udfoldelse. Gennem samtaler med medarbejderne blev det tydeligt for den tilsynsførende, at netop fokus på den motoriske udfoldelse var en af intentionerne bag kælkeaktiviteten på institutionens kælkebakke. Herudover har institutionen indrettet et motorikrum med hængekøje, puder, madrasser mv.

Institutionen har madordningen, hvilket betyder, at der laves frisk mad hver dag til alle børn og voksne. På skift er børnene med til at lave mad. I den sammenhæng understøttes sanseerfaring og den mere finmotoriske udvikling, når der skal skrælles, skæres, æltes dej mv. Klippe, tegne, perleplader, puslespil mv, som alle er aktiviteter der understøtter den finmotoriske udvikling, blev ikke observeret på tilsynsdagen, men materialer og interesseområder, som forudsætter disse aktiviteter, er til stede i institutionen og er tydeligvis en del af den pædagogiske praksis i Fjellerup.

Det vurderes, at der etableret gode muligheder for læring og udvikling i forhold til krop, sanser og bevægelse.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Natur, udeliv og science":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

§ 11 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Som bemærket er der madordning i Fjellerup vuggestue og børnehave. I den sammenhæng er der etableret urtehave med afgrøder, som passes og plukkes fra forår til efterår. Herudover er der i forbindelse med madlavning samtaler om mad og sammenhængen til naturen. Endvidere vejes og tempereres maden, hvorved der tales om tal og matematiske begreber som større, mindre osv. er ligeledes i spil. Madordningen er bevidst indtænkt i det pædagogiske arbejde i Fjellerup og understøtter på den baggrund flere af lærerplanstemaerne, men i særlig grad understøtter den læreplansteamet natur, udeliv og science.

Udover madordningen hænger der i institutionen plakater med tal, bestemmelsestavler mv., og der findes materialer og spil, som understøtter temaet. Det vurderes, at der er etableret gode muligheder for læring i forhold til dette læreplanstema.

Kultur, æstetik og fællesskaber

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Kultur, æstetik og fællesskab":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

§ 13 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

På tilsynsdagen var børnene ude i sneen, og der blev ikke observeret aktiviteter, hvor der blev eksperimenteret med materiale og/eller igangsat kreative processer i forhold til æstetik og kunst, men rundt om i institutionen hang der børneproducerede udstillinger, og desuden var materialer som tegnrudskaber tilgængelig på reoler rundt om i institutionen.

Som bemærket flere steder i rapporten har madordningen en central plads i det pædagogiske arbejde, og den bør også nævnes i sammenhæng med dette læreplanstema. Dels fordi madlavning kan betragtes som kreativ udfoldelse, men også fordi der i forbindelse med madlavningen arbejdes med kulturforståelse i sammenhæng med tilberedelse og spisning af mad fra forskellige kulturer.

Det vurderes på den baggrund, at der er etableret mulighed for læring i forhold til kultur, æstetik og fællesskaber.

It og teknologi

Pædagogiske mål:

Alle børn og unge i Norddjurs Kommunes dagtilbud, SFO og skoler skal opleve, at digitale læremidler er en nødvendig og integreret del af deres læring, og at disse bidrager til deres faglige, personlige og sociale udvikling.

Visionen har fokus på:

- at styrke børnenes faglige, social og personlige udvikling.
- at sikre, at børnene bliver informations- og mediekompetente, så de kan forholde sig kritisk til mængden af og indholdet i de informationer, som nutidens medier stiller til rådighed.
- at ny teknologi anvendes til videndeling, samarbejde og innovation.
- at sikre, at børnenes kompetencer som brugere af it og ny teknologi i fritiden inddrages i skoler, SFO og dagtilbud.
- at it og ny teknologi anvendes til at fremme inklusionsindsatsen.

Hentet fra politikken for it og læring i Norddjurs Kommune

Vurdering:

Teknologiske redskaber inddrages i det pædagogiske arbejde. Det vurderes, at teknologiske redskaber inddrages i det pædagogiske arbejde, når det falder naturligt i forhold til at understøtte de øvrige læreplanstemaer, men der er ikke en decideret bevidst praksis i forhold til digital dannelse.

Børn i udsatte positioner

Pædagogiske mål:

Alle børn oplever, at de har mulighed for at være aktive og ligeværdige deltager i fællesskaber i skole- og dagtilbud, hvor de bliver set, lærer, trives, deltager – og tør livet.

Fagprofessionelle, forældre og andre betydningsfulde voksne for barnet har en forpligtigelse til at samarbejde om en tidlig indsats. For at sikre barnets trivsel og udvikling

s. 5 i politikken "Fællesskaber for alle – politik for tidlig indsats og inklusion"

Vurdering:

Som beskrevet tidligere var samspillet mellem børn og voksne trygt, anerkendende og omsorgsfuldt på tilsynsdagen. Børn med særlige udfordringer blev guidet og hjulpet. F.eks. viste en observeret en situation, hvor en dreng med særlige udfordringer blev hjulpet og guidet i leg med en ven, så han ikke havnede i en uhensigtsmæssig position. Der opstod konflikt i legen. Gennem guidning og samtale blev situationen håndteret til fordel for alle, så legen og den gode relation blev genetableret. I det hele taget viser observationerne fra tilsynsdagen, at personalet møder børnene i deres følelser - også de svære følelser. På udviklingsmødet blev disse situationer drøftet, og det blev tydeligt for den tilsynsførende, at arbejdet med håndtering af børnenes følelser er et særligt fokusområde, og at denne praksis

derfor er reflekteret og bevidst konstrueret. Personalets refleksioner og drøftelser til udviklingsmødet og observationer på tilsynsdagen vidner om at personalet har gode kompetencer i forhold til arbejdet med børn i udsatte positioner.

Barnets perspektiv

Pædagogiske mål:

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og **hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.**

§7 stk. i dagtilbudsloven

Alle børn skal opleve, at de har en god relation til de fagprofessionelle, hvor de føler sig set og hørt.

S. 11 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

På tilsynsdagen var kommunikation og samspil båret af høj tolerance og respekt for forskellige perspektiver. Både i almindelighed, men i særdeleshed i konfliktsituationer blev der observeret pædagogisk praksis, hvor børnenes perspektiver blev foldet ud og bragt i spil ind i det pædagogiske arbejde. Se desuden ovenfor.

Demokrati og medbestemmelse

Pædagogiske mål:

Dagtilbud **skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati.** Dagtilbud skal som led heri bidrage til at **udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber** og samhørighed med og integration i det danske samfund

Dagtilbudsloven § 7 stk. 4

Vurdering:

Jf. den ovenfor beskrevne kultur i Fjellerup, de pædagogiske aktiviteter og de hverdagsituationer som blev observeret på tilsynsdagen, kan det konkluderes, at demokratiske færdigheder som at lytte til andre, vente på tur, at give sin mening til kende, forstå andre osv. understøttes igennem det pædagogiske arbejde. Alt sammen færdigheder, som er nødvendige for at kunne indgå i demokratiske processer og fællesskaber. Understøttelse af disse færdigheder er tydeligvis jf. overstående vurderinger udtryk for bevidst pædagogisk praksis. Hvorvidt denne understøttelse pri-

mært henter sine begrundelser i intentioner om understøttelse af social læring, eller den også relaterer sig til understøttelse af demokratisk dannelse står uklart, men det kan utvivlsomt vurderes, at der igennem det pædagogiske arbejde er etableret gode muligheder for, at børnene kan indgå i demokratiske fællesskaber.

Leg

Pædagogiske mål:

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, **hvor legen er grundlæggende**, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

§7 dagtilbudsloven

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. **Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes**, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Vurdering:

I Fjellerup har personalet arbejdet med udvikling af legekulturen i institutionen. Bl.a. har der været afholdt pædagogiskdag, og temaet har været drøftet på personalemøder.

Generelt er der en legende og nysgerrig omgangstone i institutionen. Som bemærket under læreplanteamet "Alsiddig personlig udvikling" blev der på tilsynsdagen stillet åbne og nysgerrige spørgsmål i samtalerne med børnene, og de voksne var deltagende i børnenes lege. Enten var de vokse direkte deltagende eller faciliterende, så legen blev sat an til fordel for alle børn. Herudover var overgange og hverdagssituationer understøttet af en legende tilgang f.eks. blev der observeret en garderobesituation, hvor der blev der sunget og leget, mens flyverdragten kom på.

Det vurderes, at der bevist er skabt en god legekultur i både vuggestuen og børnehaven i Fjellerup.

Den pædagogiske lærerplan

Mål

Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for hele børnegruppen i alderen 0-2 år og for børnegruppen i alderen fra 3 år og frem til skolestart. I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes én pædagogisk læreplan under hensyn til aldersgrupper.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag, de 6 læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Det skal fremgå, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed

for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse på tværs af de 6 læreplanstemaer.

Det skal endvidere fremgå af planen, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner.

Det skal desuden fremgå, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene, inddrager lokalsamfundet og etablere overgange til børnehaveklassen.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde.

Kommunalbestyrelsen skal (gennem tilsynet) sikre, at dagtilbuddene i relation til den pædagogiske opgave ledes alene med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan og i overensstemmelse med den pædagogiske læreplans børnesyn og brede læringsforståelse.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2-8

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan udarbejdes, og for at sikre, at det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet tilrettelægges og udøves inden for rammerne heraf. Lederen af dagtilbuddet er endvidere ansvarlig for at offentliggøre den pædagogiske læreplan.

Dagtilbudsloven § 9

Vurdering:

Institutionen har udarbejdet en læreplan efter overstående krav. Læreplanen er tilgængelig på institutionens hjemmeside. I Børneby Midt har man sammen udarbejdet læreplanen i plakatform. Plakaterne inddrages aktivt i det pædagogiske arbejde både på personalemøder og i det daglige arbejde. Det vurderes, at der i Fjellerup er stærk sammenhæng mellem det, der står i læreplanen, og det arbejde som faktisk kommer til stede i institutionens hverdag.

Evalueringskultur

Mål:

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål, som er fastsat i medfør af § 8, stk. 9, herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen efter stk. 2, 2. pkt.

Dagtilbudsloven § 9 stk. 2-3

Vurdering:

Rundt om i institutionen hænger der plakater fra institutions læreplan. Disse plakater inddrages i hverdagen til refleksion og drøftelser af det pædagogiske arbejde. Personalet planlægger og drøfter desuden deres praksis gennem arbejdet med materialet "Læreplanstræet". Gennem samtaler med det pædagogiske personale på tilsynsdagen, og gennem drøftelser på udviklingsmødet blev evalueringskulturen foldet ud, og det står herigennem tydeligt for den tilsynsførende, der er en stærk bevidsthed om den pædagogiske praksis i Fjellerup vuggestue og børnehave. Det vurderes, at der er opbygget en stærk evalueringskultur, som dog ifølge lederen fortsat er under udvikling.

Intern samarbejde herunder Fælles pædagogiske metoder – ICDP og/eller andre

Anvendelse mål:

Vi anvender de 8 samspilstemaer for et godt samspil fra trænings – og forebyggelsesprogrammet ICDP. Vi sikrer, at nye medarbejder i kommunen har kvalifikationer til at anvende principperne fra ICDP eller lignende.

S. 9 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Alle børn skal opleve, at de fagprofessionelle omkring dem har en sammenhængende tilgang til læringsmiljøet

S. 11 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

Personalet i Fjellerup vuggestue og børnehave arbejder sammen om det pædagogiske arbejde både på stuerne og på tværs af stuerne. Dels blev der observeret fleres eksempler på dette samarbejde på tilsynsdagen og dels gav medarbejderne selv udtryk for både nødvendighed og tilfredshed i forhold til samarbejdet i institutionen. Som beskrevet i forbindelse med læreplanstemaet "Alsidig personlig udvikling" er samspillet mellem børn og voksne båret af samspilstemaerne i ICDP.

5 af de faste personaler har været afsted på ICDP- kursus. De 2 sidst ankomne faste medarbejder har endnu ikke været på kursus. Der er dog planer om at de også skal afsted, når der udbydes kurser igen.

Det vurderes, at personalet er sammenstemt og arbejder professionelt sammen om kerneopgaven.

Samarbejde med forældre

Mål:

Dagtilbud **skal i samarbejde med forældrene** give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst

Dagtilbud skal i samarbejde **med forældrene** sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde **med forældre** og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudsloven §7 stk. 2 og stk. 5

Vi afholder forældresamtaler med alle forældre til børn i alderen 0-6 år i forbindelse med overgange og udviklingsperioder, og vi inddrager sundhedsplejen i overgangen fra hjem til dagtilbud.

S. 17 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

Der afholdes forældresamtaler en gang om året, og ligeledes afholdes der løbende forældrearrangementer. Derudover er der arbejdet på at sikre gode overgange fra børnehave til skole. Sidste år igangsatte ledelsen i Børneby Midt en undersøgelse af, hvordan der arbejdes mellem skole og børnehave i forbindelse med skolestart. Undersøgelsen viste, at det var meget forskelligt, hvad der foregik. Gennem en længere proces med inddragelse af medarbejdere og forældrebestyrelse, er der nu fundet en fælles struktur for overgangen mellem børnehave og skole. Se endvidere nedenfor. I forbindelse med den nye struktur tilbydes alle forældre et overleveringsmøde, hvor både SFO og børnehave deltager.

Udover forældrenes deltagelse i overstående udviklingsarbejde er det personalets og lederens vurdering, at der generelt et godt samarbejde med forældrene.

Samarbejde med Børnehave og/eller skole

Mål:

Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og **skole** sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudslovens §7 stk. 5

Personale fra dagtilbud ledsager børn med særlige behov ved overgang fra dagtilbud til tidlig SFO, så barnet sikres en tryk skolestart.

S. 17 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

På baggrund af udviklingsarbejdet, som er beskrevet ovenfor, er der skabt en struktur i Børneby Midt i forhold til overgang fra børnehave til skole.

I september afholdes der en fælles dag for forældre og børn i området på tværs af institutionerne. Dagen afholdes på skolen, hvor aftaleholder og afdelingsleder viser rundt på skolen. I perioden fra januar til marts går institutionerne på besøg i skolen en gang om måneden, og når de kommende skolebørn starter i tidlig SFO går en kendt pædagog fra børnehaven med i opstartsfasen. SFO og pædagogen fra børnehaven afholder møder sammen for at planlægge opstartsfasen sammen. Ligeledes tilbydes alle forældre et overleveringsmøde, hvor både SFO og børnehave deltager

Endvidere bør det nævnes, at Fjellerup ligger i Børneby Midt.

Det vurderes, at der er et stærkt ledelsesteam på tværs af skole og institutioner, som er sammenstemt og tæt på hinandens praksisser.

Samarbejde med forvaltningen

Mål:

De fagprofessionelle i kommunale institutioner modtager årligt vidensoplæg fra Trivsel og Læring eller andre

S. 13 i politikken Fællesskaber for alle – politikken for tidlig indsats og inklusion

Vi anvender SOS-modellen på netværksmøder

S. 9 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Trivsel og Læring understøtter institutionens arbejde med kerneopgaven bl.a. gennem SPGs arbejde, sprogvejlederne og fysioterapeuternes arbejde

Vurdering:

Personale og ledelse vurderer, at der er et godt samarbejde. SOS-modellen anvendes på netværksmøder. Ellers intet at bemærke.

Samarbejde med andre interessenter

Mål:

Skoletjenesten og Naturfagsnetværket vil tilrettelægge forløb om natur, biodiversitet og bæredygtighed – herunder ”Bevæg dig for livet” og ”Alle børn skal med”

S. 13 i Politikken Fællesskaber for alle – politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:
Intet at bemærke

Institutionens selvvalgte iagttagelsespunkt(er)

Mål:
Ingen

Vurdering:
Intet at bemærke

Resultatkvalitet

Jf. den styrkede pædagogiske lærerplan står dagtilbudsområdet står overfor en større udvikling, hvor **visionen er at alle fagprofessionelle arbejder evaluerende¹ sammen om at løfte kerneopgaven med det formål at stille de bedste trivsels – og læringsbetingelser for ALLE børn.**

Det betyder, at vi sammen evaluerer det pædagogiske arbejde på en måde, så læring (viden) drives ud af det konkrete arbejde med henblik på at udvikle os og dygtiggøre os gennem evalueringen.

Vi forventer at se følgende mål realiseret for vores kommunale institutioner inden foråret 2024.

- Tilsynsdesignet "Tilsyn gennem udvikling" er etableret
- Hjernen & Hjertet anvendes som redskab og understøttelse til evalueringsprocesserne. Som minimum anvendes modulerne "Tilsyn", "TOPI" og "Sprog vurdering" i Hjernen & Hjertet.
- Pædagogiske møder imellem medarbejder, netværksmøder med Trivsel og Læring, udviklingssamtaler, fælles pædagogiske møder, dialogmøderne mv. har bl.a. sit afsæt i data produceret gennem overstående strukturer og metoder.

Når overstående mål er nået, vil det være muligt at trække data fra Hjernen & Hjertet, som kan udsige noget om dagtilbuddets resultater af det pædagogiske arbejde i institutionerne. På nuværende tidspunkt forligger der ikke segregerede data på dagtilbudsområdet. Dog har nogle institutioner resultater fra sprogtest og evt. trivselsmålinger fra INFOBA.

Sprogresultater indhentet fra Hjernen & Hjertet

I Fjellerup er der lavet 2 sprog vurderinger.

Der laves ikke systematisk eller opsamlende sprog vurderinger i Fjellerup, så derfor kan vurderingerne ikke bruges til at udsige noget om resultaterne af det pædagogiske arbejde i institutionen.

---

¹ I forståelsen af en formativ evalueringskultur og ikke alene en summativ evalueringskultur. Det betyder, at evalueringen er en løbende proces, hvor det pædagogiske arbejde følges tæt for hele tiden at undersøge og justere, så læringsmiljøerne understøtter ALLE børns mulighed for deltagelse – dvs. trivsel og læring.

Trivselsmålinger Indhentet fra INFOBA/Hjernen & Hjertet

Institutionens medarbejder har været på kursus i brugen af Hjerne og Hjertet. De er begyndt at lave trivselsvurderinger, men det er stadig nyt, og vurderingerne er endnu ikke lavet systematisk, og kan derfor ikke bruges til at udsige noget om resultaterne af det pædagogiske arbejde i institutionen.

Institutionens egen data

Intet at bemærke.

Udvalgte udviklingspunkter

På baggrund af praksisbeskrivelsen og vurderingen af kvaliteten i Fjellerup Vuggestue og Børnehave blev det på udviklingsmødet d. 20. december 2022 arbejdet med pædagogiske processer - konstruktion, styring og evaluering.

Institutionen har bl.a. på den baggrund valgt følgende udviklingsfokus:

Vi vil sætte fokus på, på "gruppen" af ældste børn i børnehaven. Målet er at få etableret en overgangspraksis, hvor vi understøtter vejen hen mod skolestart og institutionsskifte bedst muligt. Gennem evaluerende praksis vil vi finde frem til nye og gode rutiner, som kan blive en del af traditionerne i huset.

Forklaring: Fjellerup var tidligere en del af Ørum skoles distrikt, hvor der var rullende indskoling (3 gange årligt). Nu er der skolestart (tsfo) en gang om året, og det er derfor oplagt at gentænke institutionens rutiner. Børnene skal sjældent på samme skole. Sidste år var det 4 forskellige skoler, og i år er det 5 forskellige skoler. Der er alt 8 børn, som skal i skole i år, og vi ønsker at arbejde bevidst og lærende med overgangen med henblik på at trække gode erfaringer ud og på den baggrund etablere nye gode rutiner i overgangen mellem børnehave og skole.